

Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo nuostatų įgyvendinimo 2019 metais
APŽVALGA

Atlyginimo už registro objekto registravimą, dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimu Nr. 45 (toliau – Nutarimas), nustato sistemą, kaip apskaičiuojamas, derinamas, tvirtinamas, mokamas **atlyginimas už registro objekto registravimą, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą**, taip pat – **atlyginimas** už dokumentų (įskaitant registrų ir informacinių sistemų duomenis) teikimą **pakartotinai naudoti**.

Aprašas taikomas tada, kai įstatymų nustatytais atvejais yra **imamas atlyginimas už dokumentų teikimą** (arba iš dokumentų gavėjų, arba kai sąnaudos yra finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų) ir (ar) imamas atlyginimas **už registro objekto registravimą** (arba iš duomenų, reikalingų registro objektui registruoti, teikėjų, arba kai sąnaudos yra finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų), išskyrus Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo ir Lietuvos Respublikos mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo nustatytus atvejus.

Nutarimo 2 punktu Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT) nuo 2018 m. gegužės 1 d. atlieka **atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo priežiūros institucijos**, o nuo 2019 m. kovo 27 d., įsigaliojus Nutarimo pakeitimui, ir **atlyginimo už registro objekto registravimą dydžių apskaičiavimo priežiūros institucijos** (toliau abu kartu – priežiūros institucija) funkcijas. Be kita ko, RRT pavesta ne rečiau kaip kartą per metus parengti ir savo interneto svetainėje paskelbti **apibendrintą informaciją apie Aprašo nuostatų įgyvendinimą**.

2019 metais, įgyvendinant Aprašo nuostatas, buvo atlikti šie pagrindiniai darbai:

• **dalyvauta rengiant, derinant ir inicijuojant teisės aktų pakeitimus**. Nutarimo nuostatomis nuo 2018 m. gegužės 1 d. iki 2019 m. kovo 26 d. buvo reglamentuota tik atlyginimo už dokumentų teikimą dydžio apskaičiavimo tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 265 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 10 d. nutarimo Nr. 45 „Dėl Atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir atlyginimo už registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, kuris įsigaliojo 2019 m. kovo 27 d., pakeitė Nutarimo ir Aprašo nuostatas, jas papildant atlyginimo už registro objekto registravimą dydžių apskaičiavimo tvarka. Atitinkamai, siekiant užtikrinti Nutarimo ir Aprašo nuostatų įgyvendinimą, RRT turėjo pakeisti kai kuriuos teisės aktus, juos papildant nuostatomis apie registro objekto registravimą: buvo inicijuoti RRT direktoriaus 2018 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. 1V-526 „Dėl Sąnaudų priskyrimo dokumentų teikimo veikloms reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Sąnaudų priskyrimo aprašas) ir RRT direktoriaus 2018 m. gruodžio 20 d. įsakymo Nr. 1V-1255 „Dėl Tipinių atlyginimo už dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo ir kompensuojamų sąnaudų

dydžio patikrinimo paslaugų techninių užduočių patvirtinimo“ pakeitimai, kurie įsigaliojo 2019 m. gegužės 4 d. **Pakeisti teisės aktai sudarė sąlygas visoms institucijoms, kurioms taikomos Aprašo nuostatos, apskaičiuoti atlyginimų dydžius ne tik už dokumentų teikimą, bet ir už registro objekto registravimą, taikyti aiškius ir vieningus registro objekto registravimo ir (arba) dokumentų teikimo veiklos sąnaudų apskaitos principus, užtikrinančius, kad atlyginimo dydžiai būtų apskaičiuoti įtraukiant tik būtinas ir pagrįstas šių veiklų sąnaudas, bei užtikrinti, kad išigyjant atlyginimų dydžių ir kompensuojamų sąnaudų dydžio patikrinimo paslaugas būtų taikomos vieningos „gerosios praktikos“ principu parengtos institucijų sąnaudų ir sąnaudų apskaitos sistemų patikrinimo techninės sąlygos.**

• **vykdyta informacijos sklaida.** 114 valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių ir viešųjų įstaigų, finansuojamų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka įgaliotų atlikti viešąjį administravimą arba teikiančių asmenims viešąsias ar administracines paslaugas, arba atliekančių kitas viešąsias funkcijas (toliau – subjektai), buvo **išsiūsta informacija apie Nutarimo ir RRT įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatas.** Taip pat rašte prašoma persiųsti informaciją pavaldžioms ir kitoms ministerijos ar savivaldybės valdymo srities institucijoms ir įstaigoms, įmonėms, viešosioms įstaigoms, kurioms galėtų būti aktualūs atlyginimo už registro objekto registravimą ir (arba) dokumentų teikimą dydžių apskaičiavimo, registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą atlygintinai ir neatlygintinai klausimai. Į RRT išsiūtą informaciją gauti 163 atsakymai, iš jų 100 institucijų nurodė, kad informacijos neteiks, 8 pateiks 2020 m., neatsakė 55 institucijos.

• **teikta metodinė pagalba.** Vadovaujantis Aprašo 34.3 papunkčio reikalavimais, RRT raštu ir žodžiu teikė metodinę pagalbą Aprašo nuostatų taikymo klausimais visiems besikreipiantiems subjektams. Dėl Aprašo nuostatų taikymo surengti darbiniai susitikimai su VĮ Registro centro (toliau – RC), Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir kitų institucijų atstovais. Be to, RRT, siekdama užtikrinti vienodą teisės aktų nuostatų aiškinimą ir taikymą, bendradarbiavo su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Informacinės visuomenės plėtros komitetu, prašydama pateikti nuomonę dėl Aprašo, Valstybės informacinių išteklių valdymo ir Teisės gauti informaciją įstatymų sąvokų apibrėžties ar nuostatų aiškinimo ir taikymo. Buvo diskutuota dėl „dokumento pakartotinio naudojimo“ apibrėžimo; neatlygintino registro objekto registravimo ir registro duomenų, registro informacijos, registruoti pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų teikimo klausimais; dėl Aprašo 8.1 papunkčio nuostatos aiškinimo, kad „ši *sąnaudų susigrąžinimo*“ metodą turi taikyti institucija, kuri įstatymų nustatyta tvarka pajamomis už dokumentų teikimą finansuoja daugiau kaip 50 procentų sąnaudų“ ir kt. Su subjektais buvo diskutuota apie Nutarimo taikymą subjektų vykdomoms konkrečioms veikloms (įskaitant ir subsidijuojamas), apie Nutarimo netaikymą, jei užmokestis iš esmės imamas už papildomą paslaugą (duomenų agregavimą, išskaidymą, sujungimą, filtravimą, nuasmeninimą, aprašymą ir pan.), RRT teiktinų dokumentų, pagrindžiančių atlyginimų dydžius, rengimą ir pan.

• **pateikta pirmoji išvada dėl atlyginimo dydžių apskaičiavimo.** RC 2019 m. rugpjūčio 13 d. pateikė dokumentus, pagrindžiančius atlyginimų dydžius už registro objekto registravimą ir dokumentų teikimą. Vadovaujantis Aprašu, buvo atliktas RC dokumentų teikimo ir registro objekto registravimo paslaugų atlyginimo dydžių apskaičiavimo patikrinimas. RRT, įvertinusi pateiktus dokumentus ir 2019 m. spalio 23 d. papildomai gautą informaciją, 2019 m. lapkričio 22 d. pateikė neigiamą išvadą dėl RC atlyginimo už dokumentų teikimą ir registro objekto registravimą dydžių apskaičiavimo. RRT nustatė, kad RC pateiktų dokumentų teikimo ir registro objekto registravimo paslaugų atlyginimų dydžiai apskaičiuoti nesilaikant Aprašo 12 punkto reikalavimų, nes, apskaičiuojant atlyginimo dydžius, leidžiama įtraukti tik būtinas ir pagrįstas sąnaudas, tiesiogiai susijusias su dokumentų teikimo veiklomis, kurių sąrašas pateiktas Atlyginimo už dokumentų

registro duomenų, registro informacijos, registru pateiktų dokumentų ir (arba) jų kopijų, valstybės informacinių sistemų duomenų teikimą dydžių apskaičiavimo metodikoje, ir tik būtinas ir pagrįstas sąnaudas, susijusias su registro objekto registravimo veiklomis, kurių kategorijos pateiktos Atlyginimo už registro objekto registravimą dydžių apskaičiavimo metodikoje. RC, įvertinęs RRT nustatytus trūkumus, 2020 m. pradžioje pakartotinai pateiks dokumentus, pagrindžiančius atlyginimo už dokumentų teikimą ir registro objekto registravimą dydžių apskaičiavimą, RRT išvadai dėl atlyginimo dydžių apskaičiavimo teisingumo gauti.

Pažymėtina, kad nepaisant to, kad Nutarimu institucijos buvo įpareigos RRT dokumentus pateikti iki 2019 m. liepos 1 d., 2019 metais dokumentus, pagrindžiančius atlyginimų dydžius už registro objekto registravimą ir (arba) dokumentų teikimą, RRT pateikė tik RC. RRT atlikus valstybės informacinių sistemų ir registrų nuostatų analizę, buvo nustatyta, kad Aprašo nuostatos taip pat turi būti taikomos informacinėms sistemoms ir registrams, kurių valdytojai ir (arba) tvarkytojai yra Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūra, Transporto kompetencijų agentūra, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, VĮ „Regitra“, Valstybinė miškų tarnyba ir VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras. Šioms institucijoms 2020 m. pradžioje išsiųsti priminimai dėl atitinkamos pareigos, su prašymu atsakyti, iki kada bus pateikti dokumentai atlyginimų dydžių apskaičiavimo vertinimui, arba informuoti, jeigu institucijos priėmė sprendimą atitinkamas paslaugas teikti neatlygintinai.